

บทที่ 1

บทนำและวัตถุประสงค์

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา งานโครงการหลวง และขยายผลการดำเนินงานของโครงการหลวงไปยังพื้นที่สูงส่วนใหญ่ของประเทศไทย โดย สำนักวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้ดำเนินงานวิจัยบนพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ และนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลงานวิจัย ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนบนพื้นที่สูง แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของการนำผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) เป็นการศึกษาศักยภาพของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการ โครงการวิจัยหรือการคิดพัฒนาขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในเชิง พาณิชย์ สามารถคาดคะเนถึงผลกระทบแทนที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนประเมินถึงความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุน ตลอดโครงการวิจัย ซึ่งการศึกษาดังกล่าวต้องครอบคลุมในมิติต่างๆ ได้แก่ ความเป็นไปได้ด้านการตลาด (Market Viability) ความเป็นไปได้ด้านเทคโนโลยีหรือกระบวนการผลิต (Technical Viability) ความเป็นไป ได้ด้านการจัดการ (Management Viability) ความเป็นไปได้ด้านการเงิน (Financial Viability) และความ เป็นไปได้ในการกำหนดรูปแบบธุรกิจ (Business Model Viability) รวมทั้งมีการคาดการณ์ผลกระทบของ งานวิจัยต่อเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Impact of Research) ของประเทศไทย เนื่องจาก ปัจจุบันมีทรัพยากรอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่มีการแข่งขันสูงและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัย เพื่อให้ ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง มีข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เชิงพาณิชย์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การผลิตและจำหน่ายด้วยตนเอง การขายสิทธิ์ให้กับผู้ประกอบการหรือการ ร่วมทุน ตลอดจนมีข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถขยายไปสู่เชิงพาณิชย์ โดยคำนึงถึงความพร้อม ตั้งแต่กระบวนการผลิต จนถึงการตลาดที่เหมาะสมอย่างน้อย 8 ผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและให้ ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ที่ศึกษาเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม ควบคู่กับการจัดทำ รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแต่ละผลิตภัณฑ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ เชิงพาณิชย์

1.2.2 เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยที่ทำการศึกษา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์

- 1) การคัดเลือกผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อสูง (องค์การมหาชน) อย่างน้อย 8 ผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ โดยคำนึงถึงความพร้อมดังต่อไปนี้ 1) กระบวนการผลิต 2) จัดการตลาดที่เหมาะสม
- 2) การศึกษาความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการตลาด (2) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค (3) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการจัดการ (4) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการเงิน และ (5) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านอื่นๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

1.3.2 กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ที่ศึกษา และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และจัดทำรายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแต่ละผลิตภัณฑ์

